10e JAARGANG. № 234.

OOSTPOST

SOERABAYASCHE COURANT.

Prijs der Inteekening.

Voor Soerabaya. ₱ jaar.................... ƒ 18.—
„ Java buitenb. „ do.................... „ 20.—
„ Europa „ do.................... „ 25.—

De **Oostpost** verschijnt dagelijks met uitzondering van den Zondag.

MAANDAG 6 OCTOBER 1862.

Prijs der Advertentiën.

De prijs der ADVERTENTIEN is ƒ 1.— voor elke TIEN WOORDEN; behalve het zegel.
Advertentien met groote letters betalen dubbeld.
Iedere herhaling na de twee eerste plaatsingen wordt betaald met de helft van het bedrag der advertentie.
Voor doorloopende annonces kunnen schikkingen worden getroffen.

VERTREK DER LANDMAIL

In de maand October den 9den en 26sten.

ADVERTENTIEN.

Wordt bekend gemaakt, dat **op Zaturdag den 11den dezer** des morgens ten 10 ure, ten burele van den Resident van Soerabaija eene

HERUITBESTEDING:

zal worden gehouden voor den overvoer van 500 tonnen STEENKOLEN van *onrust* naar *Tjeroetjoep* (*Billiton*.)

De voorwaarden liggen voor belanghebbenden ter inzage ten burele voornoemd.

Soerabaya, *Namens den Resident,*
1 *October* 1862. De Secretaris,
(1351) **WEGENER.**

(*Voor het land.*) Op Woensdag den 15den October aanstaande en volgende dagen, zal ingevolge bekomene magtiging, door den luitenant kolonel onder-directeur der genie in de 3e militaire afdeeling op Java, ten zijnen burele aan de Krambangan gelegen, in het openbaar worden

UITBESTEED

de levering van Genie-goederen voor de dienst van het jaar 1864 als:

HANG en SLUITWERK, GEREEDSCHAPPEN, VERWWAREN, GLASWERKEN enz. nader omschreven in de voorwaarden, die ter lezing liggen ten burele van de handelsvereeniging en van den ondergeteekende bij wien tevens nadere inlichtingen kunnen worden bekomen.

De Luitenant Kolonel Voornoemd.
(1167) **J. C. R. STEINMETZ.**

(*Voor het land.*) Aan de gegadigden voor de op den 15den October a. s. te houden

Uitbesteding

voor de levering van Genie goederen ten dienste van het jaar 1864 wordt medegedeeld dat de betrekkelijke voorwaarden ingevolge latere beschikking eene wijziging hebben ondergaan.

De Luitenant Kolonel Onder Directeur der Genie in de 3de Militaire, Afdeeling op Java:
(1314) J. C. R. STEINMETZ.

Veiling van Kruidnagelen.

Op Vrijdag den 17den October 1862,

zullen alhier, des voormiddags, ten 10 ure, in een der lokalen van het Vendudepartement publiek worden geveild

vier honderd pic. KRUIDNAGELEN eerste soort.

De voorwaarden dezer veiling liggen ter inzage op de Residentie kantoren te Batavia Samarang en Soerabaya.

Batavia, De Direkteur
den 29 *Augustus* 1862. *der producten en civiele Magazijnen.*
(1234) **RUTERING.**

Veiling van Gouvernements VOGELNESTJES.

Op Dingsdag den 19*den October* 1862

zullen door den Resident van Samarang, des voormiddags ten 10 ure publiek worden verkocht:

62 kisten VOGELNESTJES,

inhoudende netto.

906 Amst. ₰ 1e soort.
817 „ „ 2e „
1102½ „ „ 3e „
205¼ „ „ gruis met stof.

De voorwaarden dezer veiling, liggen ter inzage op de Residentie kantoren te Batavia, Samarang en Soerabaya.

De Directeur der producten en civiele magazijnen,
Batavia, **RUTERING.**
den 29 *Augustus* 1862. (1233)

De Hoofd-Ingenieur, chef der 4de Waterstaats afdeeling, maakt bekend dat

Op Zaturdag den 1sten November 1862

des morgens om 9 ure

ten zijnen kantore te Soerabaija, in het openbaar zal worden

UITBESTEED:

Het daarstellen van eene latrine, ten behoeve aan het Bureau personeel der Marine op het Marine Etablissement alhier.

Volgens bestek en voorwaarden liggende ten gemelde kantore ter inzage van belanghebbenden.

De Hoofd Ingenieur v.d.
(352) **P. VAN BAAK.**

Ingevolge bekomene magtiging zal op ZATURDAG den 1sten NOVEMBER aanstaande ten burele van den Onder-Intendant 1ste klasse in de 3de Militaire Afdeeling op Java plaats hebben de publieke verkoop *voor afbraak* der nog bestaande gebouwen te FORT ERFPRINS, nader omschreven in de voorwaarden, die ter lezing liggen ten burele van den Luitenant kolonel waarn. Directeur der Genie te Batavia, van bovengenoemden Onder-Intendant en van den ondergeteekenden, bij wien tevens nadere inlichtingen te bekomen zijn.

De Luitenant Kolonel Onder-Directeur der Genie in de 3de Militaire Afdeeling op Java.
(1248) J. C. R. STEINMETZ.

Veiling van doorgekapt kopergeld.

De Resident van Soerabaija maakt bekend, dat op

Woensdag den 12 November 1861.

bij 's lands pakhuizen te Soerabaija in het openbaar zullen worden verkocht:

± 375.000 Amsterdam ponden Doorgekapt Kopergeld, waarvan een monster bij gemelde pakhuizen ter bezigtiging ligt.

De verkoop zal geschieden op de voorwaarden bedoeld in de *Javasche Courant* van 17 dezer no. 75.

Soerabaya, Namens den Resident.
24 *September* 1862. *De Assistent Resident.*
Bij verhindering,
De 1ste Kommies.
(1316) **A. WARRENAAR.**

VENDU DEPARTEMENT.

VERKOOPING.

Op Dingsdag den 7den October 1862.
Voor het sterfhuis van den heer P. WAAIJFOORT, van meubelaire goederen.

Op Woensdag den 8sten October 1862.
Bij den heer W. HAPPÉ, te Embong Malang van meubelaire goederen etc. wegens vertrek.

Op Donderdag den 9den October 1862.
Bij den heer D. D. van BOECKHOLTZ, in de chineesche kamp, van diverse goederen.

Op Vrijdag den 10den October 1862.
Bij den heer B. van der ZWAAN, in de chinesche kamp, van diverse goederen.

Op Zaturdag den 11den October 1862.
Bij de heeren HILL BROEKMAN & CO, aan de Kaliemaas van 100 stuks Paarden van het Eiland Sandelhout aangebragt en

Bij den Luitenant KRUIJMEL, in het Militair paviljoen in de stad van Meubelaire goederen, wegens vertreks. (1347)

GEBOORTEN.

Bevallen van eene *DOCHTER*, M. van Bleiswijk Ris, *van Marle.*

Soerabaya, 4 October 1862.

Eenige kennisgave. (1358)

Tot mijn diep leedwezen overleed heden mijne geliefde echtgenoot **Sara Geertruida de Kreek,** in den ouderdom van 33 jaren, nalatende zes jeugdige kinderen.

Soerabaya, **J. L. BLOEMHARD.**
3 *October* 1862. (1361)

Op Dingsdag den 7den October,

ZAL DOOR

HAYE & VAN MARLE

VENDUTIE

worden gehouden ten huize van wijlen den WEd. Heer

WAAIJFOORT,

op de Krambangan, tegenover de Militaire Kantine, van een keurig net onderhouden

Inboedel, als daar zijn:

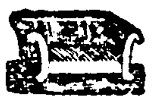
Gepolitoerde BANKEN met zwart bekleed, groote ronde TAFELS, STOELEN WIPSTOELEN, prachtige SPIEGELS en SCHILDERIJEN, CONSOLES, HANG- en staande LAMPEN, PENDULES, BLOEMVAZEN, bronzen en porseleinen ÉTAGÈRE voorwerpen, GIPSEN BEELDEN met SUPPORT, MATTEN, KLEERKASTEN, SCHUTSELS, prachtige twee persoons YZEREN LEDIKANTEN, STOLPEN, WASCHTAFELS, THEESERVIEZEN, DIVERSE WAPENEN, duitsche PIJPEN, WANDELSTOKKEN, LUIJAARDSTOELEN, DISPENSKAST, KNAPEN DIVERS GLASWERK, EETSERVIES, ZEILEN, en eene fraaije collectie BLOEMEN in potten.

verder:

DIVERSE GEREEDSCHAPPEN, KEUKENGEREEDSCHAP, en wat verder te voorschijn zal gebragt worden. (1357)

VENDUTIE WEGENS VERTREK!

Op Woensdag den 8sten October a. s.,

ten Huize van den WelEd. Gestr. Heer

W. C. HAPPÉ,

te Embong-Malang.

DOOR

D. D. VAN BOECKHOLTZ.

Van eenen zeer netten Inboedel, bestaande grootendeels uit: **Bataviasche Meubelen,**

als:

BANKEN, STOELEN, TAFELS, KNAPEN, KLEERKASTEN, enz.

verder:

Groote SPIEGELS, goede HANG- en TAFELLAMPEN, SCHILDERIJEN, PLEET- en GLASWERK, TAFEL- en THEE-SERVIEZEN, KEUKENGEREEDSCHAP, twee Bakken met BLOEMEN in POTTEN, enz.

alsmede:

Een MYLORD.
Een PALANKIJN.
Twee Span goed gedresseerde OVERWALSCHE WAGEN-PAARDEN
WAGEN-TUIGEN. enz. (1342)

Op Vrijdag 10 October a. s.

zullen op publieke

VENDUTIE

IN HET VENDU-LOKAAL VAN DEN HEER

B. VAN DER ZWAAN,

worden verkocht:

1e Een ERF, bebouwd met een STEENEN met PANNEN GEDEKT HUIS, gelegen binnen deze stad, Blok 8, bij de verponding geregistreerd sub No. 58.
2e Een ERF, bebouwd met een STEENEN met PANNEN GEDEKT HUIS en bijgebouwen, gelegen in de Kampong Kromo Widjaijan, blok 2 wijk E, bij de verponding geregistreerd sub No. 319.

beide deze panden staande ten name van wijlen den heer J. W. Stecher.

De executeur testamentair.
(1344) **H. ROSEMEIER.**

BOEKEN-VENDUTIE

op Vrijdag den 10den October aanstaanden
DES AVONDS TEN 7½ URE,
in het vendu-lokaal
VAN

LE ROY & CO,

in de Heerenstraat.

Van eene groote collectie BOEKWERKEN, KINDER-SCHOOL-, en PRENTENBOEKJES TEEKEN-VOORBEELDEN, KAARTEN, ATLASSEN, PIANO-MUZIJK enz. enz, (1354)

Op de BOEKEN-VENDUTIE

van Vrijdag 10 October a. s.
zullen nog worden verkocht:

Zeer fraai MECANIEK KINDERSPEELGOED, BISQUIT-STATUETTEN en andere figuren voor ÉTAGÈRE voorwerpen.

KINDERLIKEUREN in mandjes en kistjes ACKERMANN VERWDOOZEN, SCHRIJFPORTEFEUILLES, enz. (1355)

VENDUTIE

Op Zaturdag den 11den October a. s.
in de pakhuizen van

HILL BROEKMAN & CO,

aan de Kaliemas van,

Circa 100 stuks Paarden,

pas aangebragt van SANDELWOOD per *Rachmanie*, en waaronder verscheidene boven de vier voet. (1341)

VENDUTIE WEGENS VERTREK:

Op Maandag den 13den October,
ten Huize van den WelEd. Gestr. Heer

J. J. Altheer,

in het hospitaal te SIMPANG No. 7.
DOOR

A. H. DEELEMAN,

van eenen netten Inboedel,
ALS:

Een MASSIEF MAHONIE-HOUTEN MEUBILAIR, bekleed met zwart DAMAST, bestaande uit twee BANKEN, twaalf STOELEN en twee FAUTEUILS; groote SPIEGELS en SCHILDERIJEN, bekleede en Soerabaijasche BANKEN, Bataviasche STOELEN, TAFELS, KNAPEN, KASTEN; een tweemans IJZEREN LEDIKANT, van Engelsch Fabriekaat met toebehooren, SCHUTSELS, uitmuntende HANG- en MODERATEUR-LAMPEN, PLEET-, GLAS- en AARDEWERK, zoomede eene verzameling WANDKAARTEN, enz.

WIJDERS:

Een MYLORD met een span PAARDEN, TUIGEN, enz. (1364)

Op nader te bepalen dag

zal te BATAVIA op publieke

VENDUTIE

verkocht worden,

Het Nederlandsche Barkschip *CERES*, kapitein DEMMERS, groot 356 tonnen, gekoperd en kopervast.

(1322) JOHN PRIJCE & CO.

VERTREK VAN STOOMSCHEPEN.

HET STOOMSCHIP OENARANG.

Kapt. KRAMER.

Vertrekt naar SAMARANG en BATAVIA *op Dingsdag den 7den October.*

Adres bij
(1345) W. CORES DE VRIES.

VERTREK VAN SCHEPEN

PASSAGE NAAR NEDERLAND.

Wordt aangeboden met het snelzeilend en voor passagiers doelmatig ingerigt Zweedsche campagne fregat schip

SVEA,

Kapitein J. TARRAS,

om in de tweede helft van October van hier te vertrekken.
Informatien geven de agenten.
(1309) SCHIMMELPENNINCK & CO.

PASSAGE NAAR ROTTERDAM

Wordt aangeboden, met het uitmuntend ingerigt Nederlandsche Barkschip

JACOBA HELENA,

Kapt. J. J. SWART.

Om in het begin der volgende maand van Probolingo te vertrekken.

Informatien bij de Agenten
(1350) **B. KOPERSMIT & CO.**

Ter bijlading
naar

Samarang en Batavia.

om binnen weinige dagen te vertrekken wordt aangeboden het Ned. Ind. schip *Ablul Hassim*, gezagvoerder SAID ABDULLA ALHABASSIJ.

Adres bij
HILL BROEKMAN & CO.
(1333) *Agenten.*

TE KOOP

Een span hardloopende

Wagenpaarden

zonder gebreken, SCHIMMELS.

Adres: uitgever dezer *Courant.* (1360)

TE KOOP

Een zoo goed als nieuw BILLARD, met toebehooren.

(1362) **KESSLER & CO**

ETABLISSEMENT GROEDO.

Ondergeteekenden hebben de eer kennis te geven, dat, hunne

HOUTSTOOMZAAGMOLEN

thans in volle werking zijnde, bestellingen op gezaagde **houtwerken** binnen weinige dagen kunnen geeffectuëerd worden.

De prijzen zullen, naar gelang der dimensiën der bestelde **houtwerken**, ten billijkste berekend worden.

Alleen DROOGE en GAVE HOUTWERKEN worden afgeleverd.

(715) **ZANTHUIS & CO.**

PHOTOGRAPHIE.

PORTRAITEN

Op glas van ƒ 3— ƒ 6— ƒ 10.
Op verlakt leder van ƒ 5.— ƒ 8—ƒ 12.—
Op papier per douzijn ƒ 18.—ƒ 36:—ƒ 60.—
Portraiten op visite kaarten per 100 stuks ƒ 100.—

STEREOSCOPE PLATEN

Op glas ƒ 10.—
Op verlakt leder ƒ 12.—
Op papier per douzijn ƒ 60.—
Voor gebouwen of landschappen zeer billijke voorwaarden.

De betaling geschiedt bij de bestelling.

M. H. HALEWIJN.
Heeren Straat
(744) *achter het stadhuis.*

Blijkens acte, op den 4den *October* 1862 onder No. 18 voor den ondergeteekende tijd. verv. Notaris te *Soerabaya* verleden, is de Heer **ALEXANDRE BARAND**, koopman te *Soerabaya*, met onderling goedvinden getreden uit de aldaar gevestigde firma **ABALAIN DURAND & CO.** en zullen de zaken onder dezelfde firma worden voorgezet door de overblijvende vennooten, de heeren **J. M. ABALAIN** en **J. A. DURAND** te *Soerabaya.*

(1368) **H. J. HARTEVELT.**

TOKO BOOMSTRAAT

Op nieuw Ontvangen:

Overheerlijke PORTWIJN in heele en halve fl.
(1365) **VAN DEN MUIJSENBERG.**

Velerlei voorwerpen geschikt voor Cadeaux en huiselijk gebruik zijn goedkoop verkrijgbaar.
bij
(1242) **M. H. HALEWIJN.**

W. SCHEERENS,

kapper, barbier en haarsnijder

Kaliesossok No. 2. (769)

PUIKE Z. M. KAAS.

bij
(1356) **L. W. van der ZWAAN.**

Amerikaansche KLOKKEN met aanwijzing van Datum en vele andere soorten van KLOKKEN.
bij
(1240) **M. H. HALEWIJN.**

Wissels op Nederland

bij het agentschap van de Factorij der Nederlandsche Handel Maatschappij alhier. (1359)

Wissels op Nederland.

bij
(1353) **MAJOR MATZEN & CO.**

PROVISIEN in BLIK, in stopflesschen, BOTER, KAAS, enz. enz. alles voor goed gegaranďeerd.
bij
(1241) **M. H. HALEWIJN.**

ZITDAGEN

DER
Spaarbank in de maand October
Klingsdagen den 7den en 21sten
(1337)

Prachtige Engelsche Wagen- en Rendietuigen.

bij
(1239) **M. H. HALEWIJN.**

BENOEMINGEN BESLUITEN enz.

JAVASCHE COURANT

Van den 1sten October, 1862 no. 79.

***EXTRACT** uit het Register der Besluiten van den Gouverneur-Generaal van Neuerlandsch-Indie.*

BUITENZORG, *den* 27sten *September* 1862. (No. 18.)
(*Staatsblad no.* 113.)

Gelezen de missive van den minister van Koloniën van 8 Augustus 1862, Lt. Aaz, no. 14/953;

Is goedgevonden en verstaan:

Krachtens magtiging des Konings, de bezoldiging, verbonden aan de betrekking van regent van Soerabaija, thans bedragende ƒ 1000:— (een duizend gulden) 's maands, te verhoogen tot op ƒ1200:— (een duizend twee honderd gulden 's maands)

Afschrift, enz.

Ter ordonnacie van den Gouverneur-Generaal:
De Algemeene Secretaris.
A. LOUDON.

Bij Koninklijk besluit van den 26sten Julij 1892, no. 56, in benoemd tot ambtenaar der eerste klasse voor de burgerlijke dienst in Nederlandsch-Indië, de kandidaat ambtenaar voor de gemelde dienst mr. J. J. Schneither.

Civiel-Departement.

ONTSLAGEN:

Op zijn verzoek, eervol, uit zijne betrekking, wegens ziekte, onder toekenning van wachtgeld, de zout-hoofd-depôt-pakhuismeester te Ragoeng, (Madura) A. N. H. de Vogel.

Uit zijne betrekking, de tweede kommies' bij het residentie-bureau te Serang, M. J. Bouwensch.

VERLEEND:

Een tweejarig verlof naar Nederland, wegens ziekte, aan den tweeden stads geneesheer te Samarang. dr. J. Einthoven.

BENOEMD:

Tot administrateur der tinmijnen in het distriet Soengeislan (eiland Banka), de eerste kommies op het residentie kantoor te Muntok (residentie Banka) E. J. Vermandel.

Tot eersten kommies op het residentie-kantoor te Muntok (residentie Banka), de tweede kommies op dat kantoor J. P. Velden.

Tot kommies-ontvanger, tevens boekhouder bij den ontvanger der inkomende en uitgaande regten te Samarang, de gezworen plaatselijk translateur voor de inlandsche talen aldaar J. T. White.

VOORLOOPIG BENOEMD:

Tot zout-hoofd-depôt-pakhuismeester te Ragoeng (Madura) L. Fritz, thans tijdelijk belast met de waarneming van de betrekking van opziener bij den zoutaanmaak te Tenger en Roemo (Soerabaija).

VOORLOOPIG BELAST:

Met de waarneming van de betrekking van opziener bij den zoutaanmaak te Tenger en Roemo (residentie Soerabaija), de opziener bij de zoutpannen te Ragoeng (Madura) G. M. H. Muller.

BEVORDERD:

BIJ DE LANDELIJKE INKOMSTEN EN KULTURES.

Tot kontroleur der eerste klasse, de kontroleur der tweede klasse F. H. Boers.

Tot kontroleur der tweede klasse de kontroleur der derde klasse C. A. Vermandel.

BIJ HET BINNENLANDSCH BESTUUR TER SUMATRA'S WESTKUST.

Tot kontroleur der eerste klasse, de kontroleur der tweede klasse J. Cramer.

Tot kontroleur der tweede klasse, de kontroleur der derde klasse C. de Haan.

GESTELD:

Ter beschikking van den gouverneur van Sumatra's Westkust, de geëmploijeerde op het bureau van den gouverneur te dier kuste C. W. Palm, en F. G. V. Boreel.

Ter beschikking van den adsistent-resident van Benkoelen L. K. van Swieten, laatstelijk ter beschikking van den resident der Lampongsche districten.

VOORLOOPIG GESTELD:

Ter beschikking van den directeur der kultures, de ambtenaar J. N. Moliier, laatstelijk adsistent der eerste klasse bij het boschwezen in de residentie Rembang, onlangs van verlof uit Nederland terug gekeerd.

BENOEMD:

BIJ HET BINNENLANDSCH BESTUUR IN DE RESIDENTIE PALEMBANG.

Tot kontroleur der tweede klasse, de kontroleur der derde klasse G. J. Gersen.

Tot kontroleur der derde klasse, de ambtenaar ter beschikking van den resident aldaar, H. C. Bogaardt.

GESTELD:

Ter beschikking van den resident van Palembang, de geëmploijeerde bij de algemeene rekenkamer J. A. Cambier.

NEDERLANDSCH INDIE

Soerabaija 6den October 1862.

Opgave van de politie

Omtrent personen wier passen voor aankomst of vertrek zijn geviseerd geworden.

6 October.

voor Aankomst.

P. Vogel, C. G. Verwoert, L. de La Fossé, van Probolingo.

voor Vertrek.

J. Wevelaar, naar Batavia. Mejv. Louisa Riep, naar Kedirie.

Aangekomen Passagiers.

— Met het Nederl. Ind. stoomschip *Padang*, kapitein A. Couteron, van Banjarmassing: kapt. der inf. Cavalje, luit. ter zee Zand van Moode, en Morenkelle, onder int. Robij, mev. Borthald.

Telegram.

De Javasche Courant *van den 4den October, bevat de volgende beschikkingen.*

BENOEMD:

Tot Lid bij het Hoog (Militair?) Geregtshof, Mr. H. W. du Perron,

Tot 2de Kommies te Soerabaija. Leijdelmeijer.

(*S. C.*)

BATAVIA. — Wij hebben door eene alhier zeer geachte familie eene aardige dievenhistorie hooren mededeelen, waarvan de afloop ten duidelijkste bewijst, dat de aktiviteit der tegenwoordige politie vrij wat grooter is dan die der vorige.— Eenigen tijd geleden werd bij Mevrouw de Weduwe van G. te kampong B. ingebroken, en eene belangrijke ontvreemding van kostbaarheden ter waarde van plusminus *f* 2000 was daarvan het gevolg. Na een naauwkeurig plaatselijk onderzoek en verdere informatien vermeende het hoofd der politie te moeten aannemen, dat hier bekenden in het spel waren. De voormalige en tegenwoordige huisbedienden werden in den pot gestopt; maar die heeren verklaarden zich natuurlijk voor onschuldig. Eenige dagen daarna krijgen de gevangenen gezelschap: een andere dief wordt bij hen opgesloten. Spoedig worden de lotgenooten vertrouwelijk, en vertellen elkander hunne heldendaden. De laatst ingekomen dief weet al spoedig van Kromo en Soember te vernemen, dat zij de kostbaarheden op twee verschillende erven hadden geborgen. Kort na deze broederlijke mededeelingen werd de pseudo-dief vrijgelaten en door de verdere zorg der politie werden de vermiste goederen opgegraven en in het bezit gesteld der eigenares, die ze waarlijk reeds had afgeschreven. Zoo wel het hoofd der Bataviasche politie als de schout van Passar Bahroe hebben ten dezen getoond, wat eene flinke politie vermag. (*J. B.*)

SAMARANG. In den avond van 26 September had de feestelijke opening plaats van de Gymnastie School te Samarang, opgerigt door de aldaar gevestigde afdeeling der Maatschappij tot Nut van't Algemeen, volgens het in ons vorig nummer medegedeeld programma.

Wel mogt die opening eene feestelijke genoemd worden! Een groot aantal leden en in de zaak belangstellende Europeanen met hunne Dames hadden aan de uitnoodiging van het Bestuur van het Nut gehoor gegeven en zich tegen 8 uur in het gebouw der Gymnastie School verzameld.

Uit- en inwendig was het gebouw feestelijk verlicht.

De Voorzitter F. C. VAN DER MEER VAN KUFFELER verklaarde op plegtige wijze de school voor geopend. Hij herinnerde, hoe het voorstel tot hare oprigting van den toenmaligen Resident, GRAAF VAN HOGENDORP, was uitgegaan, in het jaar 1856, — welke vertraging het werk had ondervonden, tot dat hij het nu uitspreken mogt: „Ik verklaar de Gymnastie School te Samarang, de EERSTE op Java, voor geopend.

In eene uitgewerkte rede, voorafgegaan van een uitvoerig geschiedkundig overzigt der Gymnastie bij de oude volken tot op onzen tijd, stelde de Voorzitter daarna voor het nut van de Gymnastie voor de ligchamelijke, geestelijke en zedelijke ontwikkeling der Europeesch-Indische jongelingschap.

Regt toepasselijk was het feestlied der jongens-weezen, dat tusschen de redevoering in werd gezongen, en dat, even als de muziek, het zijne bijdroeg tot veraangenaming van den avond.

Wij wenschen Samarang's Ingezetenen geluk met de inrigting, op zulk eene plegtige wijze ingewijd.

Wij hopen dat een groot aantal ouders, onderwijzers en wie met de zorg over kinderen belast zijn mogen, het veelzijdig nut dier inrigting zullen beseffen, en tot haren bloei en in stand houding het hunne zullen bijdragen, bovenal door hunne kinderen te doen deelen in het onderwijs, dat er gegeven zal worden.

— Zoowel de inrigting des gebouws, als de toestand en de wijze, waarop de werktuigen zijn aangebragt, worden door alle deskundigen zeer geroemd.

Reeds hebben de lessen in de Gymnastie School een' aanvang genomen, als wij wel onderrigt zijn, voor elke klasse twee maal 's weeks, des Maandags en Woensdags en des Dingsdags en Donderdags van 5 tot 6 uur des avonds, telkens voor een aantal van 20 tot 25 leerlingen, een getal dus van ongeveer 50 te zamen.

Onze stad is op Maandag jl. het tooneel geweest van festiviteiten, als waarschijnlijk nooit in Nederlandsch-Indië zijn gevierd geworden. Wij overdrijven niet met te zeggen, dat Samarang dien dag in een vlaggen-kleed was gehuld en 's avonds in eene zee van licht was herschapen. Het vreugdebetoon bij de voorwaardelijke Concessie van den Spoorweg naar de Vorstenlanden is geuit op eene wijze, die niet alleen alle zelfvoldoening heeft aangeboden aan de ontwerpers, maar ook eere en waardigheid aan Samarang's ingezetenen heeft bijgezet.

Reeds vroeg in den morgen wapperde de vaderlandsche driekleur uit bijna iedere woning, hetgeen vooral in de stad een vrolijk en feestelijk aanzien gaf.

Het centrum der feesten was de schoone along-along, alwaar ten zeven ure het spelen der volks-liederen den aanvang van het feest aankondigde.

Eene onafzienbare menigte Europeanen en Inlanders was daar henen gevloeid, om getuige te zijn van het vreemde en eigenaardige tafereel, dat zich aan ieders oogen vertoonde.

Twee ruime, smaakvol versierde tribunes waren opgerigt om de toeschouwers te bevatten, die zich niet dadelijk in het bonte gewoel wenschten te begeven.

Eene groote menigte volk-spelen nam toen een aanvang en onder schaterend gelach en luid gejubel waren spoedig door Militairen en Inlanders de uitgeloofde prijzen weggehaald, terwijl gamelang-spel en ronging-dans op vele plaatsen de Javaansche feestgenooten tot zich noodigden.

Maar vooral de nabootsing, op vrij groote schaal, van eene Hollandsche kermis trok een groot deel van het publiek tot zich. Niets ontbrak aan het tafereel, om de begoocheling volkomen te maken. Afgrijselijk fraaije tableaux van dikke kinderen en andere natuurmonsters en de verleidelijke uitnoodiging van den „Spelleman", lokte menigen toeschouwer binnen de nette tenten, met de zekerheid, dat hij er ook „inliep", En durfde hij in den Spiegel des Geheims" de beloofde geheimen van Samarang gaan zien, hij kreeg de treurige ervaring ten laatste, dat zij de rol van zekeren nachtvogel (Uil) had vervuld.

Daartusschen stonden de onvergankelijke znurkraam van SPEKMAN, de Neurenburger speelgoed-, de Groninger koekkraam, en, wat boven al de herinnering opwekte van menigen boosdoener in zijn' kwaê-jongenstijd — de Wafelkraam met de klassieke Friezinnetjes, getooid in hare keurig nette nationale kleederdragt met gezigtjes zoo schalksch en van zoo echt Friesche type, dat — het aardig was om te zien.

De overige onmisbare illustraties eener echte kermis ontbraken evenmin. De poppenkast van de weduwe HUYSMAN & Comp., de wonder doctor in dandy-costuum, Jaapje van Amsterdam, een onverbeterlijke liedjes zanger, planeten-trekkers, schoenenpoetsers en andere célébriteiten trokken beurtelings de aandacht.

Maar bovenal was deze gespannen bij den aantogt van den Spoortrein, die ten negen ure van de Parade-plaats zou vertrekken. Aldaar en bij de stations Soerakarta en Djokjakarta, aan den Bodjongschen weg, waren Stations-gebouwen opgerigt met hunne wachtkamers, plaats-en goederen bureaux benevens alle mogelijke accessoiren, op de vernuftigste wijze nagebootst.

Werkelijk stelde zich een rookende locomotief, gevolgd door passagiers-, goederen-en beesten-wagens, in beweging, behoorlijk van conducteurs en verder personeel van boven en van onderen voorzien.

De trein, die in goede orde optrok, werd gevolgd door een' ouden grobak, getrokken door buffels, met het veel beteekenend opschrift voorzien: *Wat zal er van ons worden?*

Al deze tafereelen en optogten waren meerendeels door militairen ontworpen, vervaardigd en voorgesteld, en waarlijk verbaasd mogt men zijn, hoe dit alles met betrekkelijk geringe hulpmiddelen was zamengesteld. Doch wanneer men daarbij bedenkt, dat voor dezen feestdag een aanzienlijk deel der militairen hun soldaten-kleed had afgelegd en, op allerlei wijze vermomd, zich onder het publiek bewoog, terwijl geen enkele ongeregeldheid of onwelvoegelijkheid werd gepleegd, dan wederom driewerf hulde aan den Indischen krijgsman, die zoo veel heeft bijgebragt tot verhooging der feestvreugde, en tucht en orde heeft weten te bewaren, ook waar een strenge discipline hem niet bewaakte.

Trouwens, de feestelijke stemming is den ganschen dag door niets van eenig belang verbroken geworden.

De steeds rijzende morgen-zon deed intusschen spoedig de menigte van de along-along wegsmelten, terwijl de smaakvol gedecoreerde Societeit Amicitia een groot deel van het publiek tot de Matinée Musicale trok, waar onder de leiding van den verdienstelijken orchest-directeur HÖSEL, een waar muzijkaal genot haar wachtte. De ruime zaal was dan ook weldra overstroomd van de beaumonde van Samarang en kon ter naauwernood de schaar van toehoorders bevatten.

's Namiddags werd het kermis-tooneel op de along-along herhaald, waarbij de muzijk der Schutterij in de keurig gedrapeerde tent hare feestklanken deed hooren. Een talrijke optogt van heeren te paard verhoogde het vrolijk aanzien van de druk bezocht Passeerbaan.

Maar een nog grooter, een geheel éénig genot bleef den feestvierenden bewaard, toen de zon in 't Westen was gedaald en in een oogenblik tijds duizenden en duizenden lampions allerwege werden ontstoken en aan de geheele omgeving een waarlijk onbeschrijtelijk prachtig aanzien schonken. Wie zich eene illuminatie herinnert van eene Europesche stad, met hare hooge gebouwen, de weêrkaatsing van 't licht in grachten en tegenover-gebouwen, kon, wat het laatste betreft, daarvan eene schets terugvinden in de vele verlichte toko's en particuliere gebouwen (vooral die van het Protestantsche Weeschuis) in de eigenlijke stad. Maar oneindig liefelijker was de aanblik der Indische buiten-woningen aan de Bodjongsche allée en den Pontjolschen weg. Niet alleen de façades der meeste huizen waren geïllumineerd, maar bovendien waaren de voorhoven van velen rijkelijk met verlichte guirlandes, met pyramiden, berceaux, kransen en sterren versierd. Moeijelijk zou het ons vallen, de huizen aan te wijzen, die het meest in smaak en pracht ten dezen aanzien uitblonken. Ieder bewoner scheen te wedijveren om aan zijn huis het meest schitterende aanzien te geven. Op den Pontjolschen weg trof ons vooral de harmonie, die bij de illuminatie van eene reeks naast elkander staande huizen scheen in het oog gehouden te zijn, hetgeen niet weinig het schoone effect verhoogde. Menig aardig geschilderd chassinet met zinrijk, soms ondeugend, devies en voorstelling trok de aandacht. Op vele plaatsen verlichte spoortreinen, op anderen de telkens herhaalde woorden: *concessie* en *Hulde betoon aan den beminden Landvoogd.* Zelfs in vele Javaansche kampongs waren feest-lichten ontstoken.

Tegen half tien steeg een verlichte luchtballon naar de hoogte, weldra door vele anderen gevolgd, die het sein gaven tot het ontsteken van het vuurwerk op de along-along, waar weêr duizende wandelaars elkander verdrongen in het licht der talrijke lampions, over de geheele vlakte van het plein ontstoken. Het Chinesche vuurwerk gelukte uitnemend, inzonderheid de eere-poort, die eenigen tijd met Bengaalsch licht bleef branden en de woorden „*Hulde aan Baron Sloet van de Beele*" te lezen gaf, benevens het groote wachtwoord van den dag: *Spoorweg-Concessie*, door een ongelukkig toeval ditmaal met de beenen in de lucht zwevende!

Dwaas echter hij, die aan zoodanige teekenen eenige waarde hecht; nog dwazer de weinigen, die zich geërgerd hebben aan eene démonstratie, zoo onschuldig en vreedzaam, als waarvan Samarang op dien dag getuige is geweest. Hier was geen sprake van dwang noch drang; waar vreugdebetoon wordt aan den dag gelegd, dáár woont slechts rustig vertrouwen, dat de goede zaak zegevieren zal en dringende behoeften weldra bevrediging zullen erlangen.

Dat vertrouwen moge niet beschaamd worden en dezelfde vlaggen, op Maandag en de volgende dagen dezer feestweek ontrold, nog even frisch en vreugdig wapperen, wanneer na weinige jaren een werkelijke locomotief het Station Samarang met dat van Solo en Djokja zal verbinden!

Ten slotte eene wel verdiende hulde en dank aan het Feestcommitté, dat zich van hare hoogst moeijelijke taak gekweten heeft op zóó voortreffelijke wijze, dat daaraan vooral de boven alle verwachting gunstige afloop van het feest is te danken geweest. De algemeene sympathie die hare pogingen bij Europeanen zoowel als Javanen mogten ondervinden, heeft genoegzaam getoond, hoe juist hare goede bedoelingen zijn begrepen geworden en gewaardeerd.

Wij voegen hier nog bij, dat de avond, volgende op den algemeenen feestdag, aan heeren onder-officieren en hunne dames een bal werd aangeboden in de Militaire Kantine op Pontjol, welke ook bij deze gelegenheid fraai geïllumineerd en gedécoreerd was.

Op Woensdag-avond werden de kinderen in de beide Weeshuizen feestelijk onthaald. Ook deze festiviteiten liepen tot algemeen genoegen af, en werden opgeluisterd door het bezoek van de leden van het Feest committé en vele dames.

Groote verwachting koestert men nog van het Bal en Souper, dat aan het einde der feestweek op morgen avond door de leden der Handels-Vereeniging aan het Samarangsch publiek zal worden aangeboden en waarvoor groteske toebereidselen worden gemaakt.

(*S. A. B.*)

ALGEMEEN OVERZIGT

van den specialen correspondent van de Oostpost.

BINNENLAND.

'S HAGE, 24/25 Augustus.

De politieke windstilte blijft steeds voortduren en zal waarschijnlijk wel tot half September, tegen de bijeenkomst der kamers, aanhouden. Op politiek gebied is er dan ook letterlijk niets van belang te vermelden. De Ministers zijn bezig met hunne begrootingen zamen te stellen. De minister van financiën arbeidt aan de grondslagen van het ontwerp tot herziening van het belastingstelsel: tot de onderdeelen daarvan behooren de afschaffing van het zegel der dagbladen en de belasting op de brandstoffen, de herziening van de patent-wet en ook de verbetering van den suikeraccijns, hetgeen wil zeggen, eene vermindering van de premie van uitvoer op de geraffineerde suiker. In den laatsten tijd zijn er velerlei geschriften over de suikerwetgeving en hare werking in 't licht verschenen, zoowel tot aantooning dat de premie der raffinadeurs enorm veel bedraagt en de schatkist nog wel 3 à 4 millioen uit den suikeraccijns zou kunnen trekken, als aan den anderen kant, dat deze voorstellingen overdreven zijn, en de premie lang niet zoo groot is, terwijl elke verhooging van den aanslag der raffinadeurs, of beter gezegd, elke vermindering van restitutie bij uitvoer, den ondergang der raffinaderijen zou na zich slepen. Wij gelooven, dat de waarheid hier ook wel in 't midden zal liggen en dat de schatkist zeer zeker 3 millioen in plaats van 2 uit den accijns kan trekken, daar het toch eene waarheid is, dat het wettelijk rendement der ruwe suiker, althans van de hoogere nommers Java, veel meer moet zijn dan 80 pCt. geraffineerd, waarop de tegenwoordige afschrijving bij uitvoer gebaseerd is. Er komt dus veel suiker op de binnenlandsche markt, waarvan de raffinadeur van den verbruiker den accijns heft, waarvoor hij reeds door uitvoer gecrediteerd is. Langzamerhand zal ook in dat overblijfsel van het beschermend stelsel verandering worden gebragt, te meer, daar de koloniale suikers over 't algemeen in hoedanigheid vooruitgaan.

Voor 't overige valt er op binnenlandsch gebied weinig anders te melden dan de gewone berigten, in de couranten voorkomende, waaronder ook behoort, dat, krachtens dispositie van 9 dezer, de Minister van koloniën aan den heer van Vliet heeft te kennen gegeven, dat de Gouv. Gener. bereid zal worden bevonden, hem wederom in Ned. Indië ter inwoning toe te laten, overeenkomstig de bepalingen van het koninklijk besluit van 27 Oct. 1860, zoodat buiten werking zijn gesteld de bekende besluiten tot verwijdering uit Ned. Indie, ten opzigte van den heer van Vliet in 1845 genomen. Waarschijnlijk zal die heer van deze vergunning nu wel gebruik gaan maken voor zijne spoorweg-plannen op Java waarover

ik u vroeger wel onderhouden heb als papieren-spoorwegen, gerugsteund door *millioenen*, mede op papier.

De suiker en de spoorwegen, brengen ons als van zelf op koloniaal terrein, waarvan de ingediende cultuurwet het hoofdbestanddeel uitmaakt. De polemiek begint zich langzamerhand te ontwikkelen, maar blijkbaar wacht men op de opinie uit Indie zelf. Wat de behouds partij *quand-meme* in het N. Dagblad debiteert, gaan wij wederom stilzwijgend voorbij. Er zit geen draad goede trouw in 't geheele weefsel van betoog, dat, met cijfers gegroepeerd, het publiek, dat niet op de hoogte is, moet verblinden. Het cijfert, alsof nu reeds het Gouvernements-cultuurstelsel ware vervangen door, en opgelost in particuliere teelt en roept dan hartverscheurend: Nederlanders! waar blijft uw batig slot? Het vergeet echter, *zeer ter goeder trouw*, dat de geheele koffij cultuur, de ware bron van het batig slot, feitelijk van de toepassing dezer wet buitengesloten is, omdat de contracten, bij deze wet bedoeld, hoogstens voor vijf jaren worden aangegaan, zoodat het waarlijk niemand in de hersenen komen zal om particuliere koffij aan te planten, die vier jaren noodig heeft om voor de markt geschikt te zijn. De geheele wet laat derhalve in stand al de Gouvernements cultures, de koffij van zelve, en de suiker, zoolang de contracten nog loopen, en zij betreft dus eigenlijk eenige bestaande of nader op te rigten particuliere suikerondernemingen en de bestaande en toekomstige particuliere tabaksondernemingen, welke onder eene belasting worden gebragt, tegenover welke zij regtszekerheid en een wettig bestaan erlangen, onafhankelijk van de luimen en inzigten van opvolgende Ministers of ambtenaren. Voilà tout! Dat er nu aan die regeling, gelijk die daar ligt, gebreken kleven, hetzij van onvolledigheid, hetzij te verre gaande zorg voor fiscus, niemand zal dit bevreemden, als men bedenkt, dat de zaak geheel nieuw is, althans voor wetgevende tusschenkomst; dat in koloniale zaken en hervormingen niet alles op eens kan geschieden; en dat de begrippen over koloniale zaken door het eigenbelang hier zóó zijn verward en vervalscht, dat zelfs een liberaal bewind niet alles kan doen, wat het met de belangen van koloniën en Moederland oirbaar acht. Ik weet dat er van liberale zijde velerlei bedenkingen tegen de voorgestelde regeling zijn, niet wat betreft het *beginsel* van wettelijke regeling en aanmoediging en bescherming der particuliere industrie, maar aangaande de *wijze* van regeling, die men op liberaler leest zou wenschen geschoeid, en ook verder uitgestrekt te zien, vooral met betrekking tot de bevordering der uitgifte van woeste gronden, en het dienstbaar maken van dezelve aan de ontwikkeling van particuliere industrie en ondernemingsgeest. Maar, gelijk gezegd is, dit betreft de wijze en den omvang der regeling, en het is alleen de logengeest van het blad der oudgasterij en der gevallen koloniale partij, die moord en brand schreeuwt over het verlies der koloniën, het bankroet van Nederland en het Jacobinisme van de liberaal-koloniale partij. Maar wat kan het eenen ex-*Asmodée* schrijver ook deren, of hij wat meer of minder lastert, en wat bekommert eene gevallen rigting er zich over, om onder de verantwoordelijkheid van zoo iemand, de tegenpartij allerlei dwaasheden toe te dichten, en bij de natie gehaat te maken?

Ik zeide zoo even, dat er wezenlijke bedenkingen tegen het cultuurontwerp bestaan, en somde in korte trekken er eenige op. Spoedig zullen er zeker nog meerdere geöpperd worden, want de beide hoofdorganen der koloniaal liberale partij, *Handels. Blad & N. Rott. Ct.*, hebben nog geene speciale beschouwingen over de wetsvoordragt geleverd. Inmiddels is er eene bezadigde brochure verschenen van Mr. E. H. 's Jacob, die twaalf jaren in Indie eene drukke regtspraktijk waarnam welke hem gestadig in aanraking bragt met allerlei vraagstukken van Oostersche huishouding.

Hij heeft vele grieven tegen het ontwerp, welke in substantie hierop nederkomen:

Verhuur van *dessa*-gronden acht hij in beginsel bij het regerings-reglement (art. 62 al 2) verboden: dat was nooit bedoeld bij de geboorte van dat artikel, hetgeen schrijver uit de discussien tracht te staven. De wensch en de bedoeling was: ontwikkeling van de particuliere industrie op gronden, tot dus ver *niet* bebouwd.

In dat opzigt dus acht hij de bevoegdheid tot uitgifte in huur van dorps of dessa-gronden tegen de bedoeling van het regerings-reglement, maar niet de ondernemingen tot opkoop van producten, hetzij direct, hetzij na vooraf gemaakte overeenkomst tot aanplanting, omdat daarbij geen sprake is van uitgifte in huur van dessa-gronden. Aan de wettelijke toelating van eerstgenoemde ondernemingen, die meestal de teelt van tabak ten doel hebben, staan geene bezwaren in den weg. Integendeel, de schrijver prijst dit zeer, maar betwijfelt in 't voorbijgaan, of de ondernemers dier industrie wel de vrijgevigheid van 't ontwerp zullen roemen.

Ten tweede behandelt hij de vraag of de handhaving van het stelsel van regerings-cultuur bestaanbaar zij met de uitvoering der voorgestelde wet. Ook die vraag beantwoordt hij ontkennend, en vraagt: waartoe rijgt de regering zich zelve een keurslijf aan en beneemt zij zich de gelegenheid om, des verkiezende of des gevorderd, andere dan de thans in gebruik zijnde gronden te bezigen, en hij keurt af het onverbiddelijk statu quo, waarin de Gouvernements-cultuur wordt geplaatst. Zij wordt veroordeeld, te blijven in den staat waarin zij is. Tegenover dat denkbeeld veroorloven wij ons hier eene vraag: Waar ligt in de geschiedenis van art. 56, met al wat daaraan vooraf gegaan is, eenig bewijst, dat het denkbeeld was om de Gouvernements-cultures uit te breiden?

Staat er niet duidelijk: instandhouding *zooveel doenlijk* en ten slotte overgang tot een' toestand, waarbij de tusschenkomst van het gouvernement zal kunnen worden ontbeerd? Nooit is er sprake geweest van nieuwe terreinen voor de verpligte teelt aan te wijzen. Men kan een stelsel of een' gegeven toestand handhaven zooveel en zoolang mogelijk, maar daaruit volgt nog niet, dat tot die handhaving van 't geen wettig *bestaat* en dat eenmaal van toestand veranderen *moet*, uitbreiding van 't geen in beginsel als geen gezonde toestand werd en wordt beschouwd een vereischte zou zijn, en dat daarom aan de particuliere industrie zou moeten worden ontzegd het gebruik van gronden, *niet* in gebruik voor de gouvernements-cultuur of daarbij *niet* ingedeeld, (*te veel* ingedeeld zoo als de schrijver het noemt) met andere woorden het meerdere dan hetgeen voor de periodieke verwisseling van gronden bij de respectieve gouvernements-ondernemingen wordt vereischt.

Het derde deel van het betoog bevat aanmerkingen, waaronder zeer gegronde, op sommige artikelen en ondergeschikte punten, zoomede aanprijzing van andere bepalingen. Het geheel is met veel beleid en bezadigdheid geschreven en hoewel wij veel afkeuren van hetgeen wij hier aan de appreciatie van Indische specialiteiten overlaten, is dit boekske een tegenhanger van de vuilaardige en oppervlakkige schotschriften der Haagsche reactie-club, die thans, woedend over de benoeming van Cornets de Groot en van Hoëvell tot staatsraden, de les van Basilius trouw laten volgen door hunnen slaafschen penvoerder, de les namelijk om voortdurend te lasteren, in de hoop dat er altoos wel iets van blijft kleven. Maar toch, die kleine factie, zij moge liefhebbers van onwaardige oppositie en pruttelaars medeslepen, zij verzwakt dagelijks door de kracht der beginselen. Zie eens het overzigt van den handel in de jongste aflevering van het *Bijblad* van den Economist! Het is zoo waar en karakteristiek, dat wij het hier, wat de koloniale politiek en dien handel betreft, onverkort moeten inlasschen. Laat de begunstigings partij daar maar op antwoorden! Maar dat terrein vermijdt zij zorgvuldig, om liever te schermen met groote woorden en bombast, met scheldwoorden vermengd. Doch zie hier de practische beschouwing van den *Economist*.

„Ook in de koloniale politiek zijn eigenbelang en partijzucht de drijfveeren der behoudende rigting, en hoe onedeler en kleingeestiger en vuiler van toon de oppositie wordt-, en een paar van onze dagbladen hebben 't in dat karakter al waarlijk zeer vergebragt,– hoe meer zij de invoering van 't door hen gevreesde stelsel van vrijheid voor een ieder, vrijheid die tevens de regten van allen waarborgt, verhaast. Daarom ergere men zich niet te zeer over den tegenstand tegen datgene wat de natuurlijke loop van zaken eischt en dus ook ten slotte ten gevolge hebben zal. Juist door die bestrijding komt het goede in des te helderder licht, en nooit is men krachtiger en vindingrijker om het goede te verdedigen, dan wanneer men daarvoor moet strijden: ja, naarmate de aanval heviger is, wordt ook de overwinning luisterrijker en voldingend. De bescherming verhaast haren val juist door hare wijze van strijdvoeren, evenzeer als de liberale partij in onzen staat al meer en meer in moed en kracht is toegenomen, sedert de partij van behoud, door het voeren van eene heftige polemiek, strijdt met minder edele wapenen en dus haren ondergang bespoedigt.

Geeft den handel gelegenheid om zich vrij en onverlet te bewegen ook op Java, en ge zult een einde maken aan de eenzijdigheid die nu onze markten onteert. En waarlijk, de behoefte daaraan wordt meer en meer gevoeld. In den hoofdhandel van ons land, het beschermend verkeer met Java, zijn reeds te veel concurrenten, dan dat daarin nog voor velen plaats zou zijn. Verlangend zien dan ook velen onzer jongelui uit naar meer middelen van bestaan. Voldoende zijn die te vinden, wanneer maar de kennis en het kapitaal daarvoor niet ontbreken. De opleiding tot het drijven van uitvoerhandel is hier te lande niet zoo goed te verkrijgen, als in 't buitenland; aldaar eenige jaren te werken, zal den jongen koopman dan ook uitnemend te stade komen. Want alleen dan, wanneer onze uitvoerhandel krachtig en veelzijdig wordt, kunnen wij op eene flinke uitbreiding van onzen invoerhandel, ook van andere landen dan van Java, rekenen. Sedert jaren hebben wij daarenboven eene massa renteniers hier te lande gekregen, wier kapitaal langzamerhand verdeeld wordt onder hunne kinderen en daar die gesplitste bezitting dan ontoereikend is om ieder van die kinderen ook een werkeloos leven toe te staan, wordt het aantal van hen, die een bestaan zoeken en eenig kapitaal hebben, gaandeweg grooter. Gesteund door eene goede opvoeding, kunnen zij een zegen worden voor ons vaderland. Maar vrijheid van verkeer verleene hun vrijheid van ontwikkeling en beweging. Zou die vrijere en veelzijdiger handel de Nederlandsche handelsteden, reeds zoo rijk voorzien van de veelsoortige tropische producten van onze O. I. koloniën, en daardoor uitlokkend voor alle koopers, niet tot wereldmarkten kunnen maken voor den in- en verkoop der meest verschillende artikelen, en zou dit niet vrij wat meer voordeel geven aan geheel de natie, dan nu de eenzijdige en beschermde handel met Java aan enkelen verleent? Waarlijk, een antwoord daarop nog af te wachten, mogen wij wel als onnoodig rekenen en de zegeningen van dien meer ontwikkelden handel zullen de kreten der bescherming-smeekenden wel doen verstommen.

't Is zoo, wij hebben een' kolossalen handel in koffij, maar noch voor aanvoerder, noch voor kooper, noch voor tusschenhandelaar werpt die handel zulke groote voordeelen af als hij ongetwijfeld doen zou, wanneer ook daaruit het gekunsteld raderwerk der veilingen werd verdreven. De aanzienlijke rijzing, die de prijzen van dit artikel in de laatste maanden hebben ondervonden, is eer plotseling dan geleidelijk opgekomen in de voorjaarsveiling der N. H. M., en heeft dus niet die winst aan kooper en verkooper geschonken, die bij een vrijer verkeer zou gemaakt zijn. Werden de Regeringsaanvoeren niet in eene kolossale veiling bij massa's, maar gaandeweg bij ladingen, of maandelijks, aan de markt gebragt, dan zouden schatkist en handel beide meer van de voortdurende rijzing van het artikel hebben genoten. Reeds zetten de aanzienlijke en toenemende particuliere aanvoeren eene grootere levendigheid aan de markt bij. De prijzen zijn hoog, gevaarlijk hoog, zeggen reeds vele speculanten.

(Wordt vervolgd)

LAATSTE BERIGTEN.

De wervingsorder voor het leger heeft eene groote spanning teweeg gebragt in de Noordelijke staten van Amerika. Een aantal personen hebben trachten te vlugten, de meesten hunner zijn echter gevat. In de Virginische vallei is een hevig gevecht geleverd tusschen de troepen van de generaals Jackson en Pope. Er zijn zware verliezen geleden en aan beide zijden eigent men zich de eer der verwinning toe. De president der zuidelijken heeft, in antwoord op de proklamatie van den generaal Pope, bevolen dat alle gevangen genomen officieren ten strengste zullen worden bewaakt, en dat er in evenredigheid evenveel zullen worden opgehangen als er zuidelijke burgers ter dood worden gebragt. De ram Arkansas is vernield uit vrees zij in handen der noordelijken zou zijn gevallen.

Het Italiaansche gouvernement heeft Garibaldi in open opstand verklaard. Sicilie is in staat van beleg verklaard en de generaal Cugia is in het opperbevel vervangen door den generaal Cialdini. De senaat heeft een votum van vertrouwen in het gouvernement uitgebragt. Garibaldi is Catania binnentrokken en heeft zich meester gemaakt van de schatkist; hij heeft de Hongaren tot hulp opgeroepen doch de generaal Klapka heeft in naam der Hongaren geweigerd. Een gerucht wil dat Garibaldi sedert Calabrie is doorgetrokken. Officieel is kennis gegeven dat de Fransche keizer het Pauselijke grondgebied zal beschermen.

De heer William Roupell, laatstelijk lid van het parlement voor Lambeth, heeft vrijwillig bekend dat hij een tal van frauden en diefstallen begaan heeft, gezamelijk eene waarde vertegenwoordigende van 300,000 pond sterling.

In Syrie heerscht eene groote ontevredenheid. De oproerige Bedouinen en Druseu hebben eene stoute houding aangenomen.

Op de Azorische eilanden zijn onlusten uitgebroken ter oorzake der inzameling van de belasting.

De voorgenomen bijeenkomst tusschen den keizer der Franschen en den koning van Pruissen is uitgesteld.

Men verwacht dat er vijandelijkheden zullen uitbreken tusschen het Turksche gouvernement en de Serviers.

Op den prins van Montenegro is een moordaanslag beproefd door een persoon uit zijn gevolg.

In de Belgische senaat is met eene meerderheid van 29 tegen 6 stemmen het met Engeland gesloten handelstraktaat aangenomen.

De man, die den moordaanslag heeft beproefd op den groothertog Constantijn is gevonnisd.

De Noord-Amerikaansche stoomer *Tuscarora* ligt voor Plymouth, waar men geweigerd heeft om het schip te repareren.

Het huwelijk van den koning van Portugal met de prinses van Savoije zal in September worden gesloten.

Men zegt dat het ultimatum van Omar Pacha door den prins van Montenegro is aangenomen; de Montenegrijnen zijn er echter zoo ontevreden over dat het waarschijnlijk geheel zal worden verworpen.

SCHEEPSBERIGTEN

Aangekomen Schepen te Soerabaya.

Datum.		Vlag.	Naam van het Schip	den Gezagvoerder.	Grootte van 't schip in Lasten	van waar gekomen.	wanneer gezeild.	welke plaats aangedaan.	werwaarts bestemd.	Agenten
Octob.	4	Nederl.	Oosterling Ingsoen.	A. P. v. d Wielen.	230	Grissee.	4 Octob	geen.	Soerabaija.	...
„	—	„	Susanna Elisabeth.	C. Ouwehand.	390	Batavia.	22 Sept.	„	„	Mc Lennan & Co.
„	—	„	Maria Diederika.	A. van Marion.	381	„	23 „	„	„	Mathieu Ebbs Ruijs & Co.
„	—	Ned. Ind.	Bachtmastora.	Said Moh Alhabassij.	185	Banjerm.	27 „	„	„	B. Kopersmit & Co.
„	5	Nederl.	Peking.	H. Croese.	238	Batavia	— „	„	„	...
„	—	Ned. Ind.	Javaan.	J. Martens.	31	Sumanap.	5 Octob.	„	„	...
„	—	„	Little Tot.	Katjong.	12	Pasoeroe.	2 „	„	„	...
„	6	„	Padang.	A. Couteron.	181	Banjerm.	3 „	„	„	...
„	—	„	Maskoor.	Sech Achm. Ganam.	75	„	24 Sept.	„	„	...
„	—	Nederl.	Josephine.	A. Kuipers.	31h	Sumanap.	4 Octob.	„	„	...
„	—	Ned. Ind.	Cristiaan.	Tjoa Boensing.	128	Cheribon	30 Sept.	„	„	...

Vertrokken Schepen van Soerabaya.

Datum.		Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Naar.
Oct.	5	Ned.	Marie.	M. J. Meijer.	Golf van Persie.
„	—	Ned. Ind.	Atiattolbarie.	Said Mohamat bin Segaf.	Poelolaut.
„	—	„ „	Mabrook.	„ Agil Modeh e.	Batavia via Samarang.
„	6	„	Trijntje Fenna.	J. Abbink.	Nederland.
„	—	„	Regina Maria.	J. Ouwehand.	Nederl. via Pasoeroean.

Aan- en Uitvoer te Soerabaija van den 4den October 1862.

INVOER.

Van Selibabo Eiland per de Ned. Ind. bark *Baboel Joesoor*, gezagvoerder SECH ISMAIL BIN MOHT. ALMANIE.

415 st. ebbenhout, 10 pic. koffij, SECH SAID BOELSAID.

UITVOER.

Naar Poelo-Laut per de Ned. Ind. schoener *Atiattul Barie*, gez. SAID MOHT. BIN SALIM

90 pic. rijst, 490 pic. rotting, Mc. LENNAN & Co.

Naar Golf van Perzie per de Ned. Ind. bark *Marie*, gezagv. MEIJER.

4000 ps. goeniezakken, 10.494,48 pic. suiker, DEMETIERS.

Naar Nederland via Probolingo per de Ned. schip *Regina Maria*, gezagv. OUWEHAND.

1 md. seltzerwater, 2 ka. bier, Mc. LENNAN & Co.

3000.30 pic. suiker, 1994 pic. koffij, 150 pic. rotting, N. H. M.

MARKTPRIJZEN.

SUIKER No. 16 *f* 14¾ à *f* 15.—
RIJST (carga) *f* 170.—
ID. (witte) *f* 250.—
ROTTING per pic. *f* 8/9.
WISSELKOERS *f* 100½ %.

PROTESTANTSCHE EEREDIENST

Maandag den 6den October 1862.
's Avonds te half zeven ure.
ZENDING-BIDSTOND.
Nederduitsch en Maleisch.

Voor ieder in dit blad voorkomend artikel, hetwelk van geene onderteekening is voorzien, stelt de Redactie zich verantwoordelijk zoolang door haar geen ander schrijver wordt opgegeven.

GEDRUKT BIJ LE ROY & Co TE SOERABAIJA.